

DEN NORSKE KIRKE

Domprosten i Hamar

dok 47

03/385	01.12.03
540	KRS

28.11.2003

Kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

HØRING

TJENESTEORDNING FOR SOKNEPRESTER OG PROSTER

➤ **1) Tjenesteordning og målstyring.**

Det er gledelig at tjenesteordningene for prester og proster tilpasses dagens behov om mindre regelstyring og større grad av målstyring. Jeg slutter meg i sak til de foreslåtte endringer. Men vil få komme med følgende kommentarer:

➤ **2) Prestetjenesten har menighetens behov i fokus.**

I vårt bispedømmes strategidokument heter det "vårt mål er at gudstjenester og kirkelige handlinger preges av en livgivende tro og et fellesskap i kjærighet og forsoning". Videre heter det at "vi ønsker et aktivt arbeid med gudstjenestefornyelse hvor målet er å gjøre gudstjenestene meningsfulle for lokalsamfunnet "

Erfaringen tilsier at vi bare kan nå disse målene gjennom samarbeid og engasjement på tvers av tjenestedistrikt og enkeltsockn. Det trengs et inspirert presteskap, med gode arbeids- og fritidsordninger, skal vi lykkes i vårt fornyelsesarbeid. Forsøk med "nyorganisering av prestatjenesten" har vist at vi gjennom teambygging og arbeid på tvers av prestegjeldsgrenser kan skape større trivsel og styrker samhandlingen til beste for gudstjenesteliv, prestenes arbeidsforhold og menighetsarbeidet.

Det er viktig å understreke at menighetsprester er knyttet nær til menighet(ene). Samtidig er det ønskelig å ha nødvendig fleksibilitet. Menighetene skal betjenes samtidig som de menighetsoverskridende tjenester skal ivaretas. Jeg ser behov for å tilpasse prestatjenesten til prestens livsfaser og til hans/hennes evner og nådegaver. Jeg ser for meg en prestatjeneste med større grad av individuelt tilpassede arbeidsplaner, - planer som er tilpasset bispedømmets særlige satsningsområder og den enkelte menighets spesielle utfordringer. En mer fleksibel og tilpasset prestatjeneste forutsetter at prestene ikke alene er knyttet til dagens inndeling i prestegjeld. Innføring av begrepet "tjenestedistrikt" gir mulighet til en mer fleksibel beskrivelse av prestens geografiske tjenesteområde.

Besøksadresse:
Hamar Rådhus
Vangsvæien 51
2318 Hamar

E-post:
ole.elias.holck@hamar.kommune.no

Telefon:
625 10550
Innvalg 625 10551
Faks
625 10343

Post:
Postboks 4063
2306 Hamar

➤ **3) Institusjonsprester /prester med spesialoppgaver**

Studentprest, fengselsprest, pilegrimsprester, o.a spesialtjenester er ikke synlig nevnt i forslagene. De bør etter mitt syn også knyttes til ett prosti/ menighet. Ved tilknytning til et prostiteam/et tjenestedistrikt, vil disse prestene kunne gå inn i et tjenestefellesskap med de andre prestene i området. Det vil gi rom for en bedre organisering av vikardekning /bakvakter. Også for institusjonsprester /spesialprester må det være naturlig å være knyttet til et menighetsfellesskap, - et sokn /et prosti. En slik tilknytning vil gjøre det mulig i større grad å kunne legge til rette for en positiv jobbrotasjon

➤ **4) Prostens tjenesteordning**

4a) Prosten som leder og de delegerte oppgaver

Teambygging og en målstyrt, tilpasset tjeneste forutsetter en synlig og nærværende ledelse. Ledelsen tydeliggjøres gjennom § 1. Skal prosten kunne ivareta disse ledelsesoppgaver må de administrative rammer styrkes betraktelig, - langt utover de tre millioner som er den foreløpige bevilgning.

Jeg forstår § 1 slik at den erstatter § 14 i nåværende tjenesteordning. Den nye formuleringen forenkler biskopens adgang til å delegere oppgaver til prostene. Etter § 7 annet punktum er prostens embetsområde knyttet til prostiet. I enkelte tilfelle vil det være behov for at proster ivaretar biskopens oppgaver også utenfor grensene av et prosti. Med henvisning til §8 og § 9 foreslår jeg at det tas inn en bestemmelse som innebærer at domprosten kan pålegges å utføre biskoppelige embetshandlinger også utenfor eget prosti.

4b) Prostens lederansvar

I § 2 poengteres prostens forpliktelse, - ikke bare på sin ordinasjon – men på de mål og strategier som styringsorganene i Den norske kirke har vedtatt. Denne paragrafen er med å styrke samhandlingen i kirken.

Jeg ser ikke nødvendigheten av at den samme bestemmelse skal innføres også for alle menighetsprester (og institusjonsprester?) slik noen foreslår.. Det er naturlig at lederrollen har denne forpliktelsen uten at hver enkelt skal ha den samme selvstendige forpliktelse for sin egen del. Alle prester er på selvstendig grunnlag forpliktet på sin ordinasjon. Derav følger naturlig at overordnet ikke kan instruere vedkommende i utførelsen i de oppdrag kirken selv har gitt vedkommende. Det er det bare tilsynet som har rett til. Men det er annerledes med de strategi- og måldokument som styringsorganene fastsetter. Det må være lederens oppgave å implementere disse mål og strategier på den måte som man finner tjenlig og gode. Jeg oppfatter at §§ 3, 4, 5, sammenholdt med § 2 (siste ledd) og § 10 i menighetsprestenes tjenesteordning, understreker dette anliggende.

4c) Prostens hjemstavn

Prosten skal ikke lenger være sokneprest. § 6a kan leses slik at det er biskopen som fastsetter hvor i prostiet prosten skal gjøre menighetstjeneste. Jeg tror det er uheldig at prosten løsgjøres fra prostesetet. Det er naturlig at prostesetet er der prosten har sine menighetstjenester.

For domprostene blir dette særlig tydelig. Det vil være unaturlig om domprosten ikke var knyttet til domkirken og arbeidet i menigheten der. Så vel prostesetet som domkirkene har i vår bevissthet en sentral-funksjon. Det vil derfor være naturlig å lese §6a som uttrykk for i hvilken grad – og hvordan prosten skal gjøre menighetstjeneste, men at paragrafen ikke innbefatter ”hvor”.

4d) Sammenfallende formuleringer i de to tjenesteordninger.

Det er naturlig at ”tilsynsparagrafen” § 4 i prostens tjenesteordning språklig og punktvis faller sammen med § 2 i tjenesteordning for menighetsprester, slik også Hamar biskop/bispedømmeråd har pekt på.

4e) Prosten og tilsyn med vedlikehold/endring i kirkene.

§ 6.b og i, handler blant annet om prostens kjennskap og kunnskap om de lokale kirker, deres historie og utsmykning. Dagens ordning er at saker som angår kirkens tekstiler, utsmykning om ominnredninger sendes fra menighetsråd og til biskop. Det kirkelige rom, dets utsmykning og tekstiler berører ofte helt sentrale liturgiske og teologiske temata. For å sikre en best mulig helhetlig saksframstilling, vil det derfor være naturlig at prosten er ledd i fremsending av slike saker. Jeg slutter meg derfor til uttalelsen fra Hamar bispedømme og Hamar biskop der det foreslås at prosten trekkes inn ved fremsending av slike saker som biskopen skal avgjøre.

➤ **5 Menighetsprestens tjenesteordning**

5a) Tjenestedistrikt

I samtaler med kolleger er særlig § 9 vært et diskusjonstema.

Menighetene er tjent med å ha en ”primær”-prest (for å låne et begrep fra helsevesenet.) Men for å kunne gjennomføre ferier, studier og fridagsavtale er det allerede i dag slik at prester må gjøre tjeneste utover sitt primærområde. Menighetene synes å akseptere ordningene. Jeg forstår derfor innføringen av prostiet som tjenestedistrikt som en naturlig videreføring av den praksis vi allerede har tatt etablert flere steder. Det forhindrer ikke at vi holder fast på at prestatjenesten skal være nær menigheten. Den skal være relasjonsbyggende og tilstede i lokalmiljøet.

Forslaget om at prestene skal ha prostiet som tjenestedistrikt oppleves av mange for åpent og trenger derfor en presisering. I det videre arbeid bør man finne frem til formuleringer som styrker prestenes tilknytning til soknet (soknene) samtidig som man beholder prostiet som et tjenestedistrikt for alle, med mindre noe annet er bestemt. Prostiet som tjenestedistrikt er viktig for å holde fast på muligheter til størst mulig grad av fleksibilitet, teamutvikling og samhandling.

5b) Tittel

Det er på tide å avskaffe titler som ikke kommuniserer. Alle menighetsprester bør derfor tituleres sokneprest. Er det flere sokneprester et sted, tituleres en som ”ledende sokneprest”. Alternativt får man innføre begreper som menighetsprest/ledende menighetsprest. Det har sin parallell til titler som fengselsprest, sykehusprest, studentprest, osv.

5c) Samordning av paragrafene.

De parallelle paragrafer i de to tjenesteordninger bør harmoniseres i form og språk (§ 2 i tjenesteordning for menighetsprester og § 4 i tjenesteordning for proster.)

➤ **5d) Beslutningsmyndighet og liturgier**

§7, tredje punktum, slår fast at liturgiene ikke skal endres. Kirkemøtet 2003 hadde en lengre debatt om våre gudstjenester og fastlagte liturgier. Preses Finn Wagle sa i sin innledning at det nå var helt nødvendig å løsrive seg fra de alt for regelstyrte ordninger og gudstjenester. Høymesseliturgien er nå 25 år og det er behov for nytenkning og endringer. Han oppfordret til fornyelse og forsøkvirksomhet. Paragrafens tredje punktum står derfor i sterk kontrast til de signaler kirkemøtet har sendt ut, og bør derfor formuleres annerledes. Sammenlign også formuleringene i Hamar bispedømmes strategidokument : ” *vi ønsker et aktivt arbeid med lokal gudstjenestefornyelse hvor målet er å gjøre gudstjenestene meningsfulle i lokalsamfunnet* ” En slik fornyelse er vanskelig å tenke seg om § 7, siste punktum, blir stående.

5e) Instruksjon og medarbeiderskap.

Det er påkrevet å understreke at presten leder gudstjenesten. Begrep som ”instruere” kan derimot virke mot sin hensikt. Jeg slutter meg til uttalelsen fra Hamar biskop /bispedømmeråd som her bruker uttrykket ”beslutningsmyndighet”.

➤ **6 Oppsummering**

Tjenesteordningene skal være rammeavtaler. Det er derfor ønskelig at regelverket begrenses til et minimum. Høringsrunden må ikke få den konsekvens at vi ender opp med detaljerte bestemmelser. Korte og få paragrafer vil alltid kunne ha behov for utfyllende setninger og flere underpunkter. Det må være et felles mål å motstå fristelsene til de mange presiseringer.

Det må være riktig at tjenesteordningene gir stort rom for lokale og regionale tilpasninger. Vår prestatjeneste bør kunne organiseres mer fleksibelt enn i dag. Det må være åpning for å tilpasse seg de stadig endrede bosettingsmønstre og kirkens strategiske valg.

Vennlig hilsen

Ole Elias Holck

Kopi: Hamar biskop
Prostene Hamar
Domprostene

Besøksadresse:
Hamar Rådhus
Vangsveien 51
2318 Hamar

E-post:
ole.elias.holck@hamar.kommune.no

Telefon:
625 10550
Innvalg 625 10551
Faks
625 10343

Post:
Postboks 4063
2306 Hamar